

**ДЪРЖАВЕН ОБРАЗОВАТЕЛЕН СТАНДАРТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА
КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯТА
„ОРГАНИЗАЦИЯ НА АВТОМОБИЛНИЯ ТРАНСПОРТ“**

Професионално направление				
Код: 1041	Транспортни услуги			
Професия				
Код: 104101	Организация на автомобилния транспорт			
Степени на професионална квалификация	I	II	III	-
Ниво по Национална квалификационна рамка (НКР)	2	3	4	-
Ниво по Европейска квалификационна рамка (ЕКР)	2	3	4	-

1. Изисквания към кандидатите

1.1. Изисквания към кандидатите за входящо минимално образователно и/или входящо квалификационно равнище за придобиване на първа, втора и трета степен на професионална квалификация съгласно Закона за професионалното образование и обучение.

За придобиване на първа, втора и трета степен на професионална квалификация по професията „Организация на автомобилния транспорт“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение, утвърден от министъра на образованието и науката със Заповед № РД09-2230 от 09.08.2024 г., изискванията за входящото минимално образователно равнище към кандидатите са:

1.1.1. За придобиване на първа степен на професионална квалификация:

- за лица, навършили 16 години – завършен начален етап на основно образование или успешно завършен курс за ограмотяване, организиран от училища в системата на предучилищното и училищното образование по реда на Закона за насърчаване на заетостта или на Закона за предучилищното и училищното образование или валидирани компетентности за начален етап на основно образование по чл. 167, ал. 1, т. 4 от Закона за предучилищното и училищното образование.

1.1.2. За придобиване на втора степен на професионална квалификация:

- за лица, навършили 16 години – завършен първи гимназиален етап.

1.1.3. За придобиване на трета степен на професионална квалификация:

- за ученици – завършено основно образование;
- за лица, навършили 16 години – придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити или завършено средно образование.

Изискването за входящо квалификационно равнище при продължаващо професионално обучение за придобиване на първа, втора и трета степен на професионална квалификация е придобита квалификация съответно по част от професията, първа или втора степен на професионална квалификация по същата професия.

1.2. Здравословното състояние на кандидата се удостоверява с медицински документ, доказващ, че професията, по която желае да се обучава, не му е противопоказна.

2. Описание на професията

2.1. Първа степен на професионална квалификация по професията

Придобилият първа степен на професионална квалификация по професията „Организация на автомобилния транспорт“ осъществява търговски дейности в областта на автомобилния транспорт, като отдаване на превозни средства под наем, продажба на горива, смазочни материали, авточасти и други автомобилни продукти, зареждане с гориво и смазочни материали, почистване на пътни превозни средства.

Изпълнява и дейности, като подготвя, излага и демонстрира пътни превозни средства и/или продукти за тях за продажба, отговаря на въпроси на клиентите при изпълнение на тези дейности.

Придобилият първа степен на професионална квалификация по професията „Организация на автомобилния транспорт“ работи в предприятия с търговска дейност в автомобилния транспорт за продажба, зареждане и почистване на автомобили, продажба и зареждане на горива, смазочни масла, части и материали за автомобили или в предприятия за автомобилни превози. В своята дейност използва касови апарати и друго оборудване за регистриране на плащания, системи за зареждане на горива или смазочни материали,

инструменти и машини за почистване и миене, включително химикали и опасни вещества, работно или служебно облекло.

В своята ежедневна трудова дейност придобилият първа степен на професионална квалификация по професията „Организация на автомобилния транспорт“ общува с клиенти и колеги при спазване на изискванията за етично взаимодействие и поведение. Носи отговорност за качествено обслужване на клиентите и изпълнение на поставените работни задачи, за поверените му машини и оборудване, инструменти, материали, стоки, касови наличности, правилното използване на фискалните и чекиращите устройства, за прилагане на правилата за пожарна и аварийна безопасност на обекта, включително от клиенти. Спазва изискванията за безопасни и здравословни условия на труд и опазване на околната среда, определени за длъжността или позицията във вътрешните правила на предприятието.

За ефективно изпълнение на своите професионални задължения и отговорности придобилият първа степен на професионална квалификация по професията „Организация на автомобилния транспорт“ трябва да притежава умения за етично и ефективно общуване, бързина и сърчност, издръжливост за работа при еднообразна рутинна дейност, свързана често с обслужване на много хора, съобразителност, гъвкавост, отговорност. Изпълнението на професионалните задължения и отговорности често е свързано с използването на чужд език в комуникацията с клиенти.

При извършване на служебните си задължения лицето придобило първа степен на професионална квалификация по професията спазва нормативната уредба за защита на потребителите, за работа с фискални устройства и устройства за маркиране, за опазване на околната среда, за превенция на аварии и пожари, за безопасно движение по пътищата. Познава вътрешните правила за трудов ред, здравословни и безопасни условия на труд, вътрешните правила за предотвратяване и действие при аварии, пожари и бедствия.

Придобилият първа степен на професионална квалификация по професията „Организация на автомобилния транспорт“ предоставя услуги, включително с информация и съвети при продажба/наемане на пътни превозни средства, горива, смазочни материали, автомобилни части и аксесоари или при зареждане и почистване на пътни превозни средства.

Работното време е в съответствие с действащото трудово законодателство, като в зависимост от работните графици на предприятието е възможно да работи при сумарно изчисляване на работното време. В зависимост от спецификата на трудовите дейности е възможно да работи определено време на открито или в помещения с повишена концентрация на влага, отработени газове, аерозоли. Използва установените за съответната длъжност лични предпазни средства и работно облекло.

2.2. Втора степен на професионална квалификация по професията

Придобилият втора степен на професионална квалификация по професията „Организация на автомобилния транспорт“ извършва основни дейности, свързани с процеса на поддържане на създадена и планирана организация на автомобилните превози, като посреща, придружава и обслужва клиенти на транспортни услуги, консултира клиентите по организацията на заявените превози, помага на клиентите при получаване на необходимите превозни документи, поддържа и проверява наличността, пригодността и техническата изправност на транспортните средства, включително във връзка с изискванията на клиентите, участва в подготовката на маршрути и маршрутни разписания, проверява, регистрира, съхранява или предоставя превозни документи.

Отговаря за закъсненията и престоите, участва във вземането на поръчки, изготвянето

на сметки и уреждането на плащания в процеса на осъществяване на автомобилния транспорт, участва в планирането на производствени материали, производствени и работни графици, графици за техническо обслужване и ремонт, води съответната документация, проверява стоковете наличности.

Придобилият втора степен на професионална квалификация по професията „Организация на автомобилния транспорт“ работи в предприятия за автомобилен транспорт. Отговаря за приемането, обработката и изпълнението на заявки и поръчки, определяне на подходящия вид транспортни средства за изпълнението им, функционирането и поддържането на капацитета на автотранспортния парк, подготовка на графици, маршрутни разписания и маршрути, поддържане на работни архиви, предаване на устни инструкции, изпълнение на транспортните производствени планове.

В своята работа използва компютърна, офис и комуникационна техника, софтуер и системи за навигиране, маршрутизиране и управление на транспорта, образци и бланки на договори, превозни, стопански и отчетни документи.

В своята ежедневна трудова дейност придобилият втора степен на професионална квалификация по професията „Организация на автомобилния транспорт“ взаимодейства с клиенти, доставчици, контрагенти и колеги при спазване на изискванията за етично поведение.

При изпълнение на трудовите си задължения работи в екип и осъществява ефективна многостранна комуникация със служители на фирмата, клиенти, доставчици, контрагенти и партньори.

За упражняване на професията са необходими способности за ефективна комуникация, умения за самостоятелна работа и работа в екип, умения за решаване на проблеми, умения за общуване на чужд език.

При изпълнение на служебните си задължения прилага нормативните изисквания за безопасни и здравословни условия на труд, за опазване на околната среда, за техническата изправност на автомобилния парк и безопасния превоз на пътници и товари, за безопасността на движението по пътищата, за изпълнение на заявки и договори, за спазване на нормите на трудовото законодателство, за документиране на стопански операции с парични средства, за прилагане на фирмени и браншови кодекси за поведение.

За ефективно изпълнение на професионалните задължения и отговорности придобилият втора степен на професионална квалификация по професията „Организация на автомобилния транспорт“ трябва да познава устройството и предназначението на видовете автомобили, да познава икономическите и производствените параметри на видовете автомобили, системите за техническо обслужване, поддържане и ремонт на автопарка, условията, реда и начина за извършване на автомобилни превози на товари и пътници, общата и специфичната документация за тях, начините за създаване и контролиране на маршрути и работни графици, програмните продукти и софтуер за управление на автомобилния транспорт, документирането на стопански операции с парични средства, да ползва чужд език.

Придобилият втора степен на професионална квалификация по професията „Организация на автомобилния транспорт“ осигурява ефективното и ефикасното функциониране и постигането на планираните стопански резултати в предприятието, за което работи.

Работното време е в съответствие с действащото трудово законодателство, като в зависимост от работните графици на предприятието е възможно да работи при сумарно изчисляване на работното време. Работните условия за длъжностите от професията „Организация на автомобилния транспорт“ с втора степен на професионална квалификация

обикновено включват комбинация от работа в офис, интензивна комуникация с клиенти и служители на предприятието, в което работят, изисквания за техническа компетентност и способност за работа под напрежение. Използват установените в конкретната трудова дейност лични предпазни средства и работно облекло.

Лицето, придобило втора степен на професионална квалификация по професията „Организация на автомобилния транспорт“, ако отговаря на изискванията в Наредба № 37 от 2 август 2002 г. за условията и реда за обучение на кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство и условията и реда за издаване на разрешение за тяхното обучение (обн., ДВ, бр. 82 от 2002 г.) може да притежава правоспособност за управление на моторно превозно средство (МПС) от категория В.

2.3. Трета степен на професионална квалификация по професията

Придобилият трета степен на професионална квалификация по професия „Организация на автомобилния транспорт“ извършва дейности по организация и управление на автотранспорт на пътници и товари, планира маршрути, маршрутни разписания, подготвя и контролира производствени и работни графици, организира и контролира работата на водачите и екипажите, организира и участва в подбора и обучението на водачите, планира и организира материално-техническото снабдяване, техническото обслужване и ремонт на автотранспортния парк.

Придобилият трета степен на професионална квалификация по професията „Организация на автомобилния транспорт“ работи в предприятия, осъществяващи автомобилен транспорт. Отговаря за организацията, контрола и документирането на автотранспортните дейности в предприятието: организира и контролира изпълнението на постъпващите заявки и поръчки за автотранспортни услуги, организира и контролира дейностите за осигуряване на техническото съответствие на автопарка с нормативните изисквания, организира и контролира дейностите по материално-техническо обезпечаване на автотранспортната дейност на предприятието, предлага идеи, решения и планове за действие, свързани с преодоляването или отстраняването на затруднения и проблеми в обичайната автотранспортна дейност на предприятието, като използва наличните ресурси, участва в подбора, обучението и контрола на работата на водачите и екипажите, участва в организацията и контрола на информационното осигуряване и информационната сигурност на автотранспортните дейности в предприятието, включително системите за управление на транспорта и ресурсите.

В своята работа използва компютърна и офис техника, устройства, софтуер и информационни системи за управление на транспорта и автотранспортното предприятие.

В своята ежедневна трудова дейност придобилият трета степен на професионална квалификация по професията „Организация на автомобилния транспорт“ взаимодейства с държавни институции, клиенти, контрагенти, доставчици, екипи и отговорници в предприятието с отношение към автотранспортната дейност, с водачите и екипажите, мениджърския екип или управителя на автотранспортното предприятие, национални и международни партньори на дружеството. Носи отговорност за изправността, безопасността и ефективността на автопарка и компетентността, пригодността и ефективността на водачите и екипажите в предприятието за автомобилни превози.

За упражняване на професията са необходими способности за обработка и анализ на техническа, технологична, юридическа и стопанска информация, взимане на решения, за планиране, организация и оценка на техническите, стопанските, човешките и

При извършване на служебните задължения спазва и прилага действащата международна, европейска и национална нормативна уредба в областта на автотранспорта, включително, но не само, по отношение на трудовите правоотношения с водачите и екипажите, превоза на пътници и товари, опазване на околната среда и безопасното движение на пътищата, документирането на стопански операции с парични средства.

Придобилият трета степен на професионална квалификация по професията „Организация на автомобилния транспорт“ осигурява организацията и оперативното управление на автомобилния транспорт в предприятието.

Работодателите очакват лицето, придобило трета степен на професионална квалификация по професията „Организация на автомобилния транспорт“ да притежава правоспособност за управление на моторно превозно средство от категория В съгласно изискванията на Наредба № 37 от 2 август 2002 г. за условията и реда за обучение на кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство и условията и реда за издаване на разрешение за тяхното обучение.

3. Единици резултати от ученето (ЕРУ) за придобиване на всяка от степените на професионална квалификация по професията

[illegible]

квалификация	НКР/ ЕКР	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		Обща ПП		Отраслова ПП			Специфична ПП					
I	2	x	x	x	x	x	x	x				
II	3	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
III	4	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

3.1. Списък на Единиците резултати от ученето по видове професионална подготовка

ЕРУ по обща професионална подготовка – единна за всички професионални направления от Списъка на професиите за професионално образование и обучение

ЕРУ 1. Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда

ЕРУ 2. Икономика и предприемачество

ЕРУ по отраслова професионална подготовка – единна за професиите от професионално направление „Транспортни услуги“

ЕРУ 3. Основни работни процеси

ЕРУ 4. Транспортни услуги

ЕРУ 5. Транспортна логистика

ЕРУ по специфична професионална подготовка по професията

ЕРУ 6. Търговски дейности и услуги за автомобили

ЕРУ 7. Автотранспортна техника

ЕРУ 8. Автомобилни превози

ЕРУ 9. Информационни системи и софтуер в дейностите по организация на автомобилния транспорт

ЕРУ 10. Организация на дейностите в предприятието за автомобилен транспорт

ЕРУ 11. Устойчив автомобилен транспорт

3.2. Описание на единиците резултати от ученето за професията „Организация на автомобилния транспорт“

3.2.1. Обща професионална подготовка по професията

ЕРУ 1	Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда
Резултат от учене 1.1	Спазва хигиенните норми и здравословните и безопасните условия на труд на работното място
Знания	- Познава основните нормативни актове за здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ) - Обяснява възможните професионални и здравни рискове на работното място и причините за тяхното възникване - Разяснява основните правила при оказването на първа помощ при трудови злополуки - Изброява основните видове лични предпазни средства и техните функции - Познава видовете защитни приспособления и средства за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ - Изброява правилата за работа при аварии и аварийни ситуации

Умения	• Прилага мерки за безопасност на работното място • Спазва хигиенните норми на работното място • Прилага инструкции за безопасна работа • Реагира правилно при аварийни ситуации
Компетентности	• Спазва стриктно мерките за безопасност при изпълнение на различните трудови дейности
Резултат от учене 1.2	Осъществява превантивна дейност за опазване на околната среда
Знания	• Познава нормативни актове, свързани с опазването на околната среда, и ЗБУТ • Познава трудовоправните норми, свързани със ЗБУТ • Разяснява общите изисквания за осигуряване на ЗБУТ съобразно спецификата на провежданата дейност и изискванията на техническото, технологичното и социалното развитие с цел защита на живота, здравето и работоспособността на работещите
Умения	• Търси информация за устойчиви практики, приложими в конкретната професионална дейност • Изпълнява дейности по събиране и съхраняване на опасни продукти, излезли от употреба уреди и консумативи съобразно правилата за рециклиране • Използва технологии и материали, щадящи околната среда • Спазва практики за пестене на вода, енергия и други ресурси на работното място
Компетентности	• Правилно обработва отпадъците на работното място съобразно изискванията за сортиране • Вярно и точно разпознава замърсяващи фактори на работното място и съдейства за ограничаване на въздействието им • Способен е стриктно да следва утвърдените правила и изисквания за опазване на околната среда
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Владее теоретични знания за: - хигиенните норми - здравословните и безопасните условия на труд на работното място - овладяването на аварийни ситуации и оказването на първа помощ - превантивната дейност за опазване на околната среда Част по практика на професията: • Избира своевременно най-адекватния тип поведение при зададената рискова ситуация • Вярно и точно определя необходимите действия за оказване на първа помощ
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика

ЕРУ 2	Икономика и предприемачество
Резултат от учене 2.1	Познава основите на пазарната икономика
Знания	- Познава основни икономически понятия – търсене, предлагане, пазар, конкуренция, цена - Познава ролята на държавата в икономиката – данъци, бюджет, регулации - Обяснява дейността на организацията в контекста на основни икономически принципи и понятия - Разяснява основни понятия във финансите – приходи, разходи, печалба, инвестиции - Разбира значението на социалната и екологичната отговорност при ръководене на бизнес
Умения	- Използва основни икономически понятия, като търсене, предлагане, пазар, конкуренция и цена при изпълнение на професионалните си задачи - Отчита значението на основните финансови показатели, като приходи, разходи, печалба и инвестиции
Компетентности	Прилага правилата и изискванията, свързани с ролята на държавата в икономиката, включително данъци, бюджет и регулации, в рамките на работната среда и своите професионални ангажименти
Резултат от учене 2.2	Познава основите на предприемачеството
Знания	- Познава същността и ролята на предприемачеството в икономиката - Изрежда основните стъпки при стартиране на бизнес, включително генериране на идея, пазарно проучване, изготвяне на бизнес план - Изброява видовете фирми и организационно-правни форми на стопанска дейност
Умения	- Разграничава видовете фирми и организационно-правните форми на стопанска дейност - Прилага знания за предприемачеството в работната си среда
Компетентности	- Идентифицира успешни практически примери за управление на бизнес начинания - Предлага решения за подобряване на дейността в съответствие с технологичните и организационните изисквания - При необходимост представя идеи и предложения пред клиенти, инвеститори или партньори, като аргументира решенията си
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: - Владее основните теоретични знания и понятия в областта на икономиката - Владее основните теоретични постановки в областта на предприемачеството Част по практика на професията: - Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на описания проблем в зададения казус - Участва в разработването на бизнес план на фирмата според изискванията на предварително дефинираното задание

Средства за оценяване	Част по теория на професията: - Писмен изпит Част по практика на професията: - Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
-----------------------	---

3.2.2. Отраслова професионална подготовка по професията

ЕРУ 3	Основни работни процеси
Резултат от учене 3.1	Познава правилата и начините на организация на работата в предприятията за транспортни услуги
Знания	- Изрежда нормативни актове и вътрешни документи на предприятието, свързани с работния процес - Назовава основните работни процеси и дейности на работното място - Назовава основните документи и документални процедури, свързани с изпълнението на работните процеси и дейности на работното място - Познава ресурсите, средствата и инструментите, свързани с осъществяване на работния процес
Умения	- Спазва основните нормативни актове, свързани с професията - Изпълнява работата си според създадената организация на работа на работното място и в обекта - Прилага инструкциите и указанията, свързани с професията и работното място - Подготвя работното място за изпълнение на поставените задачи
Компетентности	- Способен е самостоятелно да организира работното си място - Самостоятелно разпределя работата си спрямо работното време и график
Резултат от учене 3.2	Работи в екип
Знания	- Познава етичните правила и норми в бранша - Познава отделните длъжности, техните взаимоотношения и йерархични връзки в работния екип - Описва принципите на етичните работни взаимоотношения и колегиялността - Обяснява причините, признаците и техниките за избягване на конфликти в работна среда
Умения	- Спазва етичните норми и правила в бранша - Спазва принципите на етични работни взаимоотношения и колегиялност - Разпознава и преодолява конфликтите в работна среда
Компетентности	- Взаимодейства ефективно с всички участници в трудовия процес съобразно работния протокол - Способен е да приеме отговорности при работа в група или екип
Резултат от учене 3.3	Работи с клиенти
Знания	Познава законите и наредбите, свързани с осигуряването на качествени услуги за клиенти

	• Познава правилата за защита на личните данни и чувствителната информация при работа с клиенти • Познава етичните норми и добрите фирмени практики за взаимодействие с клиенти • Описва начините за изчисляване на дължими суми и средствата за разплащане с клиенти • Обяснява основните правила на обслужване и поведение • Изброява етапите на обслужване
Умения	• Прилага действащото законодателство при обслужването на клиенти • Спазва правилата и процедурите за защита на личните данни и чувствителната информация за клиентите • Прилага добрите фирмени практики във взаимодействието с клиенти • Изчислява дължими суми и извършва разплащания при предоставяне на услуги за клиентите
Компетентности	• Обслужва качествено клиентите, спазвайки правилата и утвърдените фирмени практики • Способен е да взаимодейства ефективно с клиентите на предприятието • Способен е да се справи с различни типове клиенти на предприятието
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Владее основните теоретични знания за приложимите в изпълнение на работните процеси и дейности на работното място нормативна уредба, правила и процедури • Владее основните теоретични постановки на основните работни процеси и дейности на работното място • Владее основните теоретични знания за ресурсите, средствата и инструментите, свързани с осъществяване на работния процес • Владее основните теоретични знания, свързани със създаване на ефективно взаимодействие в работния екип • Владее основните теоретични знания, свързани с ефективно обслужване на клиенти Част по практика на професията: • Избира ресурси, средства и инструменти за изпълнение на конкретна работна задача • Определя методи и средства (подходи) за осъществяване на конкретна работна задача • Изготвя документи по изпълнението на конкретна работна задача
Средства за оценяване:	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 4	Транспортни услуги

Резултат от учене 4.1	Познава услугите и транспортните средства в автомобилния транспорт
Знания	• Познава видовете транспортни средства и инфраструктурата за автомобилен транспорт • Познава същността, понятията и видовете транспортни услуги в автомобилния транспорт • Познава основните производствени показатели и измерители в автомобилния транспорт • Назовава основните нормативни изисквания и институционална рамка за автомобилен транспорт • Назовава основните документи и процедури за автомобилен транспорт
Умения	• Разпознава видовете транспортни средства и инфраструктура за автомобилен транспорт • Съпоставя различни видове автомобилни транспортни услуги • Определя основните производствени показатели и измерители в автомобилния транспорт • Комплектува документи за автомобилен транспорт • Избира автомобилна транспортна услуга
Компетентности	• Взема оптимално решение при избора на услуга в автомобилния транспорт
Резултат от учене 4.2	Познава услугите и транспортните средства в железопътния транспорт
Знания	• Познава видовете транспортни средства и инфраструктурата в железопътния транспорт • Познава същността, понятията и видовете транспортни услуги в железопътния транспорт • Познава основните производствени показатели и измерители в железопътния транспорт • Назовава основните нормативни изисквания и институционална рамка за железопътен транспорт • Назовава основните документи и процедури за железопътен транспорт
Умения	• Разпознава видовете превозни средства и инфраструктура за железопътен транспорт • Съпоставя различни видове железопътни транспортни услуги • Определя основните производствени показатели и измерители в железопътния транспорт • Комплектува документи за железопътен транспорт • Избира железопътна транспортна услуга
Компетентности	• Взема оптимално решение при избора на услуга в железопътния транспорт
Резултат от учене 4.3	Познава услугите и превозните средства в морския и вътрешноводния транспорт
Знания	• Познава видовете транспортни средства и пристанища в морския и вътрешноводния транспорт • Познава същността, понятията и видовете транспортни услуги в морския и вътрешноводния транспорт • Познава основните производствени показатели и измерители в морския и вътрешноводния транспорт

	• Назовава основните нормативни изисквания и институционална рамка в морския и вътрешноводния транспорт • Назовава основните документи и процедури при морския и вътрешноводния транспорт
Умения	• Разпознава видовете превозни средства и пристанища в морския и вътрешноводния транспорт • Съпоставя различни транспортни услуги в морския и вътрешноводния транспорт • Определя основни производствени показатели и измерители в морския и вътрешноводния транспорт • Комплектува документи за морски и/или вътрешноводен транспорт • Избира транспортна услуга в морския и вътрешноводния транспорт
Компетентности	• Взема оптимално решение при избора на услуга в морския и вътрешноводния транспорт
Резултат от учене 4.4	Познава услугите и превозните средства във въздушния транспорт
Знания	• Познава видовете транспортни средства и летищна инфраструктура за въздушен транспорт • Познава същността, понятията и видовете транспортни услуги във въздушния транспорт • Познава основните производствени показатели и измерители във въздушния транспорт • Назовава основните нормативни изисквания и институционална рамка във въздушния транспорт • Познава основните документи и процедури при въздушен транспорт
Умения	• Разпознава видове самолети и летища • Съпоставя различни транспортни услуги във въздушния транспорт • Определя основни производствени показатели и измерители във въздушния транспорт • Комплектува документи за извършване на въздушен транспорт • Избира въздушна транспортна услуга
Компетентности	• Взема оптимално решение при избора на услуга във въздушния транспорт
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Владее основните теоретични знания за видовете превозни средства и необходима инфраструктура в съответния вид транспорт • Владее основните теоретични знания за същността, понятията и видовете услуги в транспорта • Владее основните теоретични постановки за определяне на основните производствени показатели и измерители в съответния вид транспорт • Владее основните теоретични знания за документите и процедурите по организация на съответния вид транспорт Част по практика на професията: • Обосновава транспортна услуга във вид транспорт

	• Определя производствени показатели и измерители на вид транспортни средства • Подготвя документи за транспорт
Средства за оценяване:	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 5	Транспортна логистика
Резултат от учене 5.1	Разбира същността на транспортната логистика
Знания	• Познава основните понятия, процеси, документи, участници в логистиката • Изброява видовете логистика • Познава икономическата същност на транспорта и транспортните коридори • Обяснява понятията, показателите и измерителите в транспортната логистика • Описва правната рамка, институциите и организациите, регулиращи дейностите в транспортната логистика
Умения	• Разпознава логистични понятия, процеси, документи и участници • Идентифицира логистична услуга • Разпознава транспортните коридори • Разпознава ролята и функциите на институциите и организациите, регулиращи дейностите в транспортната логистика • Разграничава ролите, правата и задълженията на лицата, ангажирани в дейностите на транспортната логистика
Компетентности	• Спазва стриктно отговорностите по получаване, превоз и доставка на товари по договори за изпълнение • Спазва стриктно правилата за безопасен и икономичен превоз на товари и изискванията към моторните превозни средства за превоз на товари
Резултат от учене 5.2	Познава технологията на транспортната логистика
Знания	• Посочва основните участници и дейности в транспортната логистика • Описва съоръженията, оборудването и машините, използвани в дейностите на транспортната логистика • Описва основните документи, процедури и формалности, използвани в транспортната логистика • Обяснява организацията, задачите и процесите в транспортната логистика • Обяснява приложението и мястото в изпълнението на транспортна логистика на съоръжения, оборудване и машини
Умения	• Разпознава функциите и задачите на участниците в изпълнението на дейностите на транспортната логистика • Разпознава и изготвя документи, свързани с процедури и формалности в транспортната логистика
Компетентности	• Разграничава точно видовете товари и специфичните особености на безопасното им транспортиране

	Разграничава правилно специфичните особености при товарене, разтоварване, опаковка и маркиране на товарите
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: - Владее теоретични знания за основни понятия, процеси, документи, участници в логистиката - Владее основните теоретични знания за определяне и измерване на показателите за ефективност и резултат на дейностите в транспортната логистика - Владее основните теоретични постановки за организирането и документирането на дейностите в транспортната логистика - Владее основните теоретични знания за използваните в транспортната логистика съоръжения, машини и оборудване Част по практика на професията: - Определя ефективен транспортен маршрут по зададени параметри - Работи с оборудване и документи за товарене, разтоварване, опаковка и маркиране на товарите - Подготвя и проверява документи за товарене, разтоварване, опаковка и маркиране на товарите
Средства за оценяване	Част по теория на професията: - Писмен изпит Част по практика на професията: - Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика

3.2.3. Специфична професионална подготовка по професията

ЕРУ 6	Търговски дейности и услуги за автомобили
Резултат от учене 6.1	Познава основни нормативни изисквания в търговията и услугите за автомобили
Знания	- Познава нормативните изисквания и правила за безопасна работа, съхранение и транспортиране на материали и продукти - Изброява мерките за предотвратяване на инциденти и злополуки при работа с горива, химикали и смазочни материали - Познава нормативно установените изисквания за етиктиране и маркировка на материали и продукти - Познава нормативно установените правила за реклама и промоция - Познава нормативните изисквания за продажба и регистрация на автомобили - Познава основните нормативни изисквания за опазване на околна среда при осъществяване на търговия и услуги за автомобили - Изброява нормативно установени изисквания за качество на предлаганите горива, смазочни материали и продукти
Умения	- Спазва изискванията за безопасна работа, съхранение и транспортиране на материали, консумативи и продукти - Изпълнява мерки за предотвратяване на инциденти и злополуки при работа с горива, химикали и смазочни материали - Спазва изисквания за етиктиране и маркировка на продуктите

	• Спазва нормативно установените правила за реклама и промоция • Спазва нормативните изисквания за продажба и регистрация на автомобили • Познава основните нормативни изисквания за опазване на околната среда при осъществяване на търговия и услуги за автомобили • Спазва нормативно установени изисквания за качество на предлаганите горива, смазочни материали и продукти
Компетентности	• Изпълнява работните си задължения в съответствие с приложимите нормативни изисквания в търговията и услугите за автомобили
Резултат от учене 6.2	Познава материалите, продуктите и оборудването, с които работи
Знания	• Изброява материалите, продуктите и оборудването, с които работи • Описва основните свойства на видовете материали, с които работи • Описва приложението и предназначението на продуктите, които продава • Описва значението на производствената маркировка и документацията на производителя/вносителя на материалите и продуктите • Описва работните характеристики и начина на работа с оборудването, с което си служи • Изрежда правилата за документиране и докладване на дефектни или повредени материали, продукти и оборудване • Посочва последователността от действия и документи при заявяването и приемането на материали, продукти и оборудване за изпълнение на работните задачи
Умения	• Разпознава материали, продукти и оборудване • Подбира материали според възложената работа • Предлага продукти според заявката на клиента • Използва информацията в производствената маркировка и документацията на производителя/вносителя на материалите и продуктите при изпълнение на работните си задачи • Използва по предназначение работното оборудване • Спазва правилата за документиране и докладване на дефектни или повредени продукти, материали и оборудване • Заявява необходими за работата материали, продукти и оборудване
Компетентности	• Изпълнява самостоятелно работните си задачи • Използва ефективно оборудване и материали в работата си
Резултат от учене 6.3	Познава техниките за продажба или отдаване под наем на автомобили
Знания	• Описва дейностите по подготовка на моторни превозни средства за продажба • Описва техники за излагане и демонстрация на автомобили за продажба

	• Описва процедурите по продажба на автомобил • Описва процедурите при отдаване под наем и връщане на автомобили • Изброява видове документи и основни административни задължения при продажба или отдаване под наем на автомобили • Описва основни техники за следпродажбено обслужване в търговията с автомобили
Умения	• Подготвя моторни превозни средства за продажба • Излага и демонстрира автомобили за продажба • Участва в процедури по продажба на автомобил • Участва в процедури по отдаване под наем и връщане на автомобили • Използва видове документи при продажба или отдаване под наем на автомобили • Спазва основни административни задължения при продажба или отдаване под наем на автомобили • Участва в следпродажбено обслужване
Компетентности	• Изпълнява в екип продажби и отдаване под наем на автомобили
Резултат от учене 6.4	Основна комуникация на чужд език при изпълнение на работните задачи
Знания	• Познава основните технически термини за устройството, работата и експлоатацията на автомобила • Познава основни думи и изрази от производствената маркировка и документацията на производителя/вносителя на материалите, продуктите и оборудването, с които работи • Познава понятията за материали, продукти, стойности и мерни единици, с които работи • Познава основни думи, изрази и основни граматически правила, свързани с комуникацията с клиенти в търговията и услугите за автомобили
Умения	• Описва устройството, работата и експлоатацията на автомобил с прости изречения на изучавания чужд език • Разбира стандартна информация и прости указания в производствената маркировка и документацията на производителя/вносителя на материалите, продуктите и оборудването, с които работи на изучавания чужд език • Използва понятия за материали, продукти, стойности и мерни единици от изучавания чужд език • Използва основни думи, изрази и конструкции, свързани с комуникацията с клиенти в търговията и услугите за автомобили
Компетентности	• Осъществява самостоятелна комуникация на чужд език по теми, свързани с изпълнението на преките му служебни задължения
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: Притежава теоретични знания за: • Нормативните изисквания за безопасна работа, съхранение и транспортиране на материали и продукти в търговията и услугите за автомобили

	• Свойствата, характеристиките и приложението на материалите, продуктите и оборудването, с които работи • Правилата за заявяване и приемане на материали и продукти • Видовете информация в производствената маркировка и документацията на производителя/вносителя на материалите и продуктите • Мерките за безопасност и опазване на околната среда в търговията и услугите за автомобили • Правилата за реклама, промоция и следпродажбено обслужване в търговията с автомобили • Дейностите по подготовка на автомобилите за продажба • Процедурите по продажба и отдаване под наем на автомобили • Основни термини, понятия, изрази и граматически правила за комуникация на чужд език в процеса на работа Част по практика на професията: • Демонстрира поддръждане на продукти за осигуряване на безопасно съхранение в склада на магазин за автомобилна козметика • Подбира оборудване и продукти за измиване/почистване на автомобил • Попълва заявка за материали в магазин за авточасти • Предлага вид продукт за автомобил по искане на клиент и обяснява начина на употреба, като използва информация и инструкции на производителя • Подготвя автомобил за продажба • Обслужва клиент при предоставяне на автомобил под наем на чужд език • Превежда указания за приложение на продукт за почистване на автомобил, написани на изучавания чужд език
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 7	Автотранспортна техника
Резултат от учене 7.1	Познава класификацията и устройството на автотранспортната техника
Знания	• Посочва видовете автотранспортна техника и показателите за класификация на автотранспортната техника • Познава устройството, предназначението, принципа на работа, действието и приложението на двигателите, силовото предаване, ходовата част, системите за управление, електрообзавеждането и усъвършенстваните системи за сигурност, управление и контрол на автотранспортната техника • Познава системи, подпомагащи управлението на видовете автотранспортна техника • Познава начините за разчитане на информация в техническа документация и електронни бази данни, свързани с

	устройството, принципа на работа и действие на частите на автотранспортната техника
Умения	• Описва и класифицира видовете автотранспортна техника • Разбира устройството, предназначението, принципа на работа, действието и приложението на двигателите, силовото предаване, ходовата част, системите за управление, електрообзавеждането и усъвършенстваните системи за сигурност, управление и контрол на автотранспортната техника • Разбира приложението на системи, подпомагащи управлението на видовете автотранспортна техника • Работи с техническа документация и електронни бази данни при определяне състоянието и безопасността на автотранспортната техника
Компетентности	• Самостоятелно разграничава видовете автотранспортна техника и начина им на работа
Резултат от учене 7.2	Познава процеса на техническо обслужване и ремонт на автотранспортната техника
Знания	• Описва показателите, причините и закономерностите при промяна в техническото състояние на автотранспортната техника • Познава понятията и процедурите за техническо обслужване и ремонт на автотранспортната техника • Описва документи и процедури за осигуряване на гаранционното и периодичното сервизно обслужване на автотранспортната техника
Умения	• Идентифицира проблеми в работата на автотранспортната техника • Насочва автотранспортна техника за техническо обслужване и ремонт • Участва в осигуряването на гаранционното и периодичното сервизно обслужване на автотранспортната техника
Компетентности	• Участва в подготовката и контрола на дейностите по техническо обслужване и ремонт на автотранспортната техника в предприятието • Допринася за надеждността и безопасността на автотранспортната техника в предприятие за автомобилни превози
Резултат от учене 7.3	Подготвя за експлоатация автотранспортната техника
Знания	• Познава материалите, машините, оборудването и софтуера, използвани в складовото, сервизното и гаражното стопанство • Описва експлоатационните свойства и норми при автотранспортната техника • Познава нормативите за безопасност на труда и опазване на околната среда при експлоатация на автотранспортна техника
Умения	• Работи с материали, машини, оборудване и софтуер, използвани в складовото, сервизното и гаражното стопанство • Експлоатира икономично и безопасно автотранспортна техника

Компетентности	• Работи безопасно с различни материали, машини, оборудване и софтуер при експлоатация на автотранспортна техника • Работи ефективно в складови, сервизни и гаражни условия и осигурява безопасността на труда и опазването на околната среда
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Владее основни теоретични знания за устройството, видовете, осигуряването на техническа изправност и безопасна работа на автотранспортната техника • Владее основни теоретични постановки на процеса на техническото обслужване и ремонта на автотранспортната техника • Владее основни теоретични постановки за експлоатационната подготовка на автотранспортната техника Част по практика на професията: • Идентифицира технически неизправности и проблеми с годността на автотранспортната техника, които застрашават безопасността на движението, и взема съответните за това мерки • Насочва автотранспортна техника към техническо обслужване и ремонт по зададени показатели • Изпълнява дейности по подготовка за експлоатация на автотранспортна техника
Средства за оценяване:	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 8	Автомобилни превози
Резултат от учене 8.1	Познава правилата за осъществяване на автомобилни превози
Знания	• Познава основната нормативна уредба и компетентностите на най-важните организации и институции, регулиращи автомобилните превози • Познава изисквания и правила за безопасно и екологично движение на пътните превозни средства • Познава изискванията към автомобилите, водачите и екипажите, работното време на водачите и екипажите и използването на тахографите, вида на товарите и пътническите превози в действащата нормативна уредба • Описва основните процедури, документи и формалности при осъществяването на автомобилни превози • Описва начините за контрол и административнонаказателната отговорност при организирането и осъществяването на автомобилни превози
Умения	• Взаимодейства с най-важните организации и институции, регулиращи дейностите и процесите в автомобилните превози • Спазва изискванията към автомобилите, водачите и екипажите, работното време на водачите и екипажите и използването на тахографите, вида на товарите и пътническите превози в действащата нормативна уредба

	• Изпълнява процедури и формалности при осъществяването на автомобилни превози • Взаимодейства ефективно с контролните органи в процесите на контрол, налагане на административни наказания или обжалването им
Компетентности	• Изпълнява процедури и формалности за осъществяване на автомобилни превози • Осигурява осъществяването на автомобилни превози в съответствие с действащата нормативна рамка • Взаимодейства с организации и институции при контрола върху осъществяваните автомобилни превози
Резултат от учене 8.2	Изпълнение на автомобилен превоз на товари
Знания	• Познава правилата и режимите за превоз на стоки при вътрешен и международен автомобилен превоз • Познава същност и видове, задължения и отговорности на страните по договори за автомобилни превози на товари • Описва правилата за работа и почивка на водачите и екипажите, и използването на тахографите • Описва видовете, подготовката, комплектуването и съхраняването на документите за автомобилен превоз на товари • Разпознава документите, придружаващи товара, и отговорностите на водачите и екипажите за тях • Описва факторите, които влияят върху безопасността на товара, и задълженията на превозвача за неговото обезопасяване или безопасно превозване
Умения	• Спазва правилата и режимите за превоз на стоки при автомобилни вътрешни и международни договори • Осигурява изпълнението на задълженията и отговорностите на превозвача по договори за вътрешен и международен автомобилен превоз • Осъществява подготовка, комплектуване и съхранение на документите за автомобилен превоз на товари • Спазва правилата за работно време и почивка на водачите и екипажите и за използването на тахографите • Контролира документите, придружаващи товара, и отговорността на водачите и екипажите за тяхната наличност и съхранение • Контролира обезопасяването на товарите и изпълнението на отговорността на водачите за безопасния им превоз
Компетентности	• Подготвя изпълнението на автомобилен превоз на товари • Документира изпълнението на автомобилен превоз на товари • Контролира изпълнението на автомобилен превоз на товари
Резултат от учене 8.3	Изпълнение на автомобилен превоз на пътници
Знания	• Познава правилата за вътрешен и международен превоз на пътници, включително правилата за работа и почивка на водачите и екипажите и използването на тахографите

	• Познава същността и видовете договори за автомобилен превоз на пътници • Описва отговорностите и задълженията при изпълнението на договори за автомобилен превоз на пътници • Описва документите, видовете превозни средства, организацията на маршрутните разписания и транспортните схеми при видовете автомобилен превоз на пътници • Описва правилата за осигуряване на безопасността и комфорта в превоза на пътници
Умения	• Спазва правилата за вътрешен и международен превоз на пътници, включително правилата за работа и почивка на водачите и екипажите и използването на тахографите • Осигурява изпълнението на договори за автомобилен превоз на пътници • Изпълнява задачи по подготовка, попълване, издаване, контрол и съхранение на документи за автомобилен превоз на пътници • Изпълнява задачи по разработка и контрол на изпълнението на маршрутни разписания при автомобилен превоз на пътници • Изпълнява задачи по разработка и контрол на работните графици на водачите и екипажите при автомобилен превоз на пътници • Организира изпълнението на работата на водачите и екипажите в автомобилен превоз на пътници • Организира документирането и контрола на съответствието на техническото състояние на превозните средства с изискванията за вид, безопасност и комфорт на превозното средство в автомобилния превоз на пътници
Компетентности	• Подготвя изпълнението на автомобилен превоз на пътници • Документира изпълнението на автомобилен превоз на пътници • Контролира изпълнението на автомобилен превоз на пътници
Резултат от учене 8.4	Комуникация на чужд език при осъществяване на автомобилните превози
Знания	• Познава професионалната терминология, устойчивите изрази и граматическите правила, използвани в комуникацията при осъществяване на автомобилни превози • Познава професионалната терминология и реквизитите на превозните документи на изучавания чужд език • Познава названията на основни видове стоки и товари на изучавания чужд език • Познава езиковия етикет при общуване с пътници и официални лица • Познава терминологията и изразите, свързани с безопасното движение по пътищата, и комуникация при пътнотранспортно произшествие с органите на реда и спешна медицинска помощ на изучавания чужд език
Умения	• Комуникира с колеги и длъжностни лица при осъществяване на автомобилни превози • Чете превозни документи на изучавания чужд език • Описва превозвани стоки/товар на изучавания чужд език

	• Общува с пътници и длъжностни лица на изучавания чужд език • Комуникира с органите на реда и спешна медицинска помощ при пътнотранспортно произшествие на изучавания чужд език • Следва указания за безопасно движение по пътищата на изучавания чужд език
Компетентности	• Общува самостоятелно на изучавания чужд език при автомобилен превоз на пътници или товари
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Владее основните теоретични знания, свързани с правилата за осъществяване на автомобилен превоз на пътници и товари, процедурите за контрол и контролиращите институции и организации • Владее основните теоретични знания за отговорностите и задълженията по договорите за превоз на пътници и товари, за документите, процедурите и формалностите при осъществяването на автомобилен превоз на пътници или товари • Владее основните теоретични постановки на изискванията за техническо съответствие, безопасност и комфорт на превозните средства, използвани в автомобилния превоз на пътници и товари • Владее професионалната терминология, конструкции и речеви етикет на изучавания чужд език, свързани с автомобилните превози на пътници или товари Част по практика на професията: • Задава маршрут, използва системи за навигация и други системи за помощ при управление • Обяснява процедури, формалности, ангажирани институции и действия при осъществяването на превозния процес в пътническия и товарния автомобилен транспорт • Попълва, комплектува и проверява превозните документи за пътнически и товарен автомобилен превоз • Анализира и аргументира договори за превоз, маршрутни разписания и маршрутите • Демонстрира комуникация на чужд език по служебен въпрос при превоз на пътници или товари
Средства за оценяване:	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 9	Информационни системи и софтуер в дейностите по организация на автомобилния транспорт
Резултат от учене 9.1	Използва информационни системи и софтуер в организацията на автомобилен транспорт
Знания	• Познава видове, функционалности, приложение и начин на работа с информационни системи и софтуер за организация на дейности в автомобилния транспорт и обмен на информация с институциите за лицензиране и контрол

	• Описва изисквания и начини за систематизиране, въвеждане, съхраняване и актуализиране на данни от дейностите за автомобилен транспорт, необходими за работата на приложимите информационни системи и софтуер • Познава начините за трансфер на данни от тези системи и софтуер към други информационни системи, използвани в работата на предприятието • Описва предимствата и недостатъците в работата на използваните информационни системи и софтуер в организацията на автомобилния транспорт • Познава приложимата нормативна уредба за хигиена на труда и опазване на околната среда при работа с информационни системи и софтуер
Умения	• Използва информационни системи и софтуер в дейностите по организация на автомобилния транспорт, включително форми на електронна автентикация, удостоверяване и обмен на документи • Подготвя, съхранява в подходящ формат и експортира в използваните информационни системи за организация на автомобилния транспорт необходими за работата им данни от дейността на автотранспортното предприятие • Трансферира данни към други информационни системи, използвани в работата автотранспортното предприятие • Подбира информационни системи според дейностите в предприятието за автомобилен транспорт • Спазва приложимата нормативна уредба за хигиена на труда при работа и опазване на околната среда при работа с информационни системи и софтуер
Компетентности	• Използва правилно информационни системи и софтуер при изпълнение на дейности в организацията на автомобилния транспорт
Резултат от учене 9.2	Защитава данни и дигитална работна среда при работа с информационни системи и софтуер в автомобилния транспорт
Знания	• Познава правилата и протоколите за защита на дигитални данни, устройства, системи и връзки • Познава функционалностите за защита в използваните информационни системи и софтуер при работни режими офлайн и онлайн • Описва основните индикатори за проблеми в защитата на използваните информационни системи и софтуер • Изброява протоколите за действие при установяване на проблеми в защитата на използваните информационни системи и софтуер • Познава основните правила за защита на интелектуалната собственост, личните и чувствителните данни при работа с информационни системи, софтуер и приложения
Умения	• Спазва правилата и протоколите за защита на дигитални данни, устройства, системи и връзки

	• Използва функционалностите за защита в използваните информационни системи и софтуер при работни режими офлайн и онлайн • Разпознава основните индикатори за проблеми в защитата на използваните информационни системи и софтуер • Спазва протоколите за действие при установяване на проблеми в защитата на използваните информационни системи и софтуер • Спазва основните правила за защита на интелектуалната собственост, личните и чувствителните данни при работа с информационни системи, софтуер и приложения
Компетентности	• Осигурява правилно защита на информационните системи и софтуер за дейности по организация на автомобилния транспорт
Резултат от учене 9.3	Решава проблеми при работа с дигитални устройства и програми в автомобилния транспорт
Знания	• Описва основни рутинни технологични проблеми в работата с дигитални устройства и програми в автомобилния транспорт • Изброява възможни решения на рутинни технологични проблеми в работата с дигитални устройства и програми в автомобилния транспорт • Описва нуждите от извършване на рутинни операции с компютърни технологии и устройства и използване на основни компютърни програми в автомобилния транспорт • Описва основни начини за поддържане на дигитални устройства чрез инсталиране, деинсталиране и актуализация на приложения и програми • Изброява специфични компютърни системи за изпълнение на конкретни професионални нужди • Знае как дигиталните инструменти и технологии, включително изкуствения интелект, могат да подпомогнат намирането на подходящи решения за изпълнение на конкретни задачи
Умения	• Разпознава основни проблеми в работата с дигитални устройства и програми в автомобилния транспорт • Прави рутинни проверки на състоянието на компютърната система, с която работи • Разпознава нуждите от подходящи устройства и компютърни програми за изпълнение на конкретни задачи • Идентифицира основни проблеми в работата на дигиталните устройства и програми, използвани в дейността • Търси и споделя в интернет информация за използване на подходящи решения за изпълнение на конкретни задачи • Използва изкуствен интелект в процеса на търсене на подходящи решения за изпълнение на конкретни задачи
Компетентности	• Решава самостоятелно и в екип проблеми при работа с дигитални устройства и програми в автомобилния транспорт • Способен е самостоятелно и в екип да използва дигитални инструменти и технологии за намиране на подходящи решения за изпълнение на конкретни задачи
Критерии за оценяване	Част по теория на професията:

на ЕРУ	- Владее основните теоретични знания за видовете, приложението, функционалностите и начина на работа на информационни системи и софтуер в дейности за организация на автомобилен транспорт - Владее основните теоретични постановки за защита на данните и средата при работа с информационни системи и софтуер в дейностите по организация на автомобилния транспорт - Владее основните теоретични знания за проблеми и начините за тяхното решаване при работа с дигитални устройства и програми в автомобилния транспорт, включително чрез използване на дигитални инструменти и технологии Част по практика на професията: - Създава данни и решения чрез информационни системи и софтуер в дейностите по организация на автомобилния транспорт - Изпълнява дейности по организация на автомобилния транспорт с помощта на информационни системи и софтуер - Идентифицира основни проблеми в работата на дигиталните устройства и програми, използвани в дейността
Средства за оценяване	Част по теория на професията: - Писмен изпит Част по практика на професията: - Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 10	Организация на дейностите в предприятието за автомобилен транспорт
Резултат от учене 10.1	Прилага нормативната уредба за предприятията за автомобилен транспорт
Знания	- Познава международните споразумения и конвенции, свързани с лицензирането, дейността и контрола на предприятията за автомобилен транспорт - Описва правните форми на предприятията за автомобилен транспорт в България - Описва изискванията, процедурите, формалностите и документите в гражданско, търговско, административно, данъчно, трудово-осигурително и екологично право, използвани в организацията на дейността на предприятията за автомобилен транспорт
Умения	- Спазва международните споразумения и конвенции, свързани с лицензирането, дейността и контрола на предприятието за автомобилен транспорт - Предлага правна форма на предприятието за автомобилен транспорт - Спазва изискванията, процедурите, формалностите и документите в гражданско, търговско, административно, данъчно, трудово-осигурително и екологично право, използвани в работата на предприятието за автомобилен транспорт

Компетентности	Осигурява спазването на нормативната уредба за организация на дейностите в предприятието за автомобилен транспорт
Резултат от учене 10.2	Прилага техническите стандарти и изискванията за безопасност и опазване на околната среда към пътните превозни средства
Знания	- Изрежда техническите стандарти и изисквания за безопасност и опазване на околната среда към пътните превозни средства в автомобилния транспорт - Изрежда процедурите, формалностите и понятията, свързани с прилагане на техническите стандарти и изисквания за безопасност и опазване на околната среда към пътните превозни средства в автомобилния транспорт - Изрежда документите, доказващи прилагането на техническите стандарти и изисквания за безопасност и опазване на околната среда към пътните превозни средства в автомобилния транспорт - Изброява изискванията към водачите за проверка и поддръжка на техническото състояние на пътните превозни средства - Описва техники за горивоикономичен и екологосъобразен начин на управление на пътнотранспортно средство - Изброява нови технологии за осигуряване на безопасност и екологичност на пътните превозни средства - Познава влиянието на пътните превозни средства върху околната среда - Описва мерки за намаляване на негативното влияние върху околната среда на пътните превозни средства
Умения	- Спазва техническите стандарти и изисквания за безопасност и опазване на околната среда към пътните превозни средства в автомобилния транспорт - Изпълнява процедури, мерки и формалности по прилагане на техническите стандарти и изисквания за безопасност и опазване на околната среда към пътните превозни средства в автомобилния транспорт - Подготвя и комплектува документи, доказващи прилагането на техническите стандарти и изисквания за безопасност и опазване на околната среда към пътните превозни средства в автомобилния транспорт
Компетентности	Осигурява спазването на техническите стандарти и изисквания за безопасност и опазване на околната среда към пътните превозни средства в организацията на автомобилния транспорт
Резултат от учене 10.3	Познава механизмите на управление и осигуряване на достъп до пазара на предприятието за автомобилен транспорт
Знания	- Описва понятията, процедурите, формалностите и документите, свързани с организацията, управлението и изпълнението на стопанските дейности на предприятието за автомобилен транспорт - Описва понятията, процедурите, формалностите и документите, свързани с управлението и професионалното развитие на човешките ресурси в предприятието за автомобилен транспорт

	• Описва понятията, дейностите и документите, свързани с осъществяване на маркетинговата и рекламната дейност на предприятието за автомобилен транспорт • Описва екологичните стандарти, мерки и добри практики за опазване на околната среда в предприятието за автомобилен транспорт • Описва основните институции, организации и дейности, документи и процедури, свързани с осигуряването на достъп до пазара и търговската репутация на предприятието в автомобилния транспорт
Умения	• Организира изпълнението на стопанските дейности на предприятието за автомобилен транспорт • Организира дейностите по управление и професионално развитие на човешките ресурси в предприятието за автомобилен транспорт • Организира дейности от маркетинговата и рекламната дейност на предприятието за автомобилен транспорт • Предлага въвеждане на екологични стандарти, мерки и добри практики за опазване на околната среда в предприятието за автомобилен транспорт • Организира изпълнението на дейностите, свързани с осигуряването на достъп до пазара и търговската репутация на предприятието в автомобилните превози
Компетентности	• Участва в управлението и осигуряването на достъп до пазара на предприятие за автомобилен транспорт
Резултат от учене 10.4	Води служебна комуникация на чужд език
Знания	• Познава терминологията и устойчивите изрази, свързани с устройството, работата и експлоатацията на автотранспортните средства • Познава терминологията, устойчивите изрази и граматическите правила, използвани в преговорните процеси, оферирането и договарянето за автомобилен транспорт • Познава терминологията, устойчивите изрази и граматическите правила, използвани в комуникацията по стопански и финансови дейности на автотранспортното предприятие • Познава терминологията и устойчивите изрази, използвани в нормативната уредба, регламенти и стандарти за автомобилен транспорт и автотранспортни средства • Познава възможностите за приложение на изкуствения интелект, софтуер и приложения за машинен превод в служебната комуникация на чужд език
Умения	• Обяснява устройството, работата и експлоатацията на автотранспортните средства на изучавания чужд език • Участва в преговори, оферира и договаря автомобилен транспорт на изучавания чужд език • Комуникира стопански и финансови дейности на автотранспортното предприятие на изучавания чужд език

	• Чете нормативна уредба, регламенти и стандарти за автомобилен транспорт и автотранспортни средства на изучавания чужд език • Използва възможностите на изкуствения интелект, софтуер и приложения за машинен превод в служебната комуникация на чужд език
Компетентности	• Самостоятелно осъществява служебна комуникация на изучавания чужд език
Резултат от учене 10.5	Прилага протоколите за превенция и действие при произшествията и инцидентите в автомобилния транспорт
Знания	• Описва нормативната уредба, правилата и процедурите за осигуряване на безопасно движение, предотвратяване и действие при произшествия и инциденти във вътрешния и международния автомобилен транспорт • Изброява основни причини за пътнотранспортните произшествия и начини за реакция на участниците в движението • Изброява организациите и институциите, процедурите и формалностите при изпълнение на контрола, налагането на административни наказания при произшествия и инциденти в автомобилния транспорт и обжалването на наложени административни наказания • Изброява задълженията и отговорностите за осигуряване на безопасно движение, предотвратяване и действие при произшествия и инциденти на ангажираните в автомобилния транспорт длъжности
Умения	• Спазва нормативната уредба, правилата и процедурите за осигуряване на безопасно движение, предотвратяване и действие при произшествия и инциденти във вътрешния и международния автомобилен транспорт • Различава организациите и институциите, процедурите и формалностите при изпълнение на контрола, налагането на административни наказания при произшествия и инциденти в автомобилния транспорт и обжалването на наложени административни наказания • Спазва задълженията и отговорностите за осигуряване на безопасно движение, предотвратяване и действие при произшествия и инциденти на ангажираните в автомобилния транспорт длъжности • Прилага подходящи мерки за осигуряване на безопасно движение, превенция и действие при произшествия и инциденти във вътрешния и международния автомобилен транспорт
Компетентности	• Осигурява спазването на протоколите за превенция и действие при произшествия и инциденти в автомобилния транспорт
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Владее основните теоретични постановки, свързани с организацията, отчетността и контрола на дейностите в предприятията за автомобилен транспорт • Владее основните теоретични постановки, свързани с планиране и прилагане на мерки и дейности за осигуряване на безопасност

	и опазване на околната среда в дейностите на предприятията за автомобилен транспорт • Владее основните теоретични постановки, свързани с нормативни изисквания, техники, начини, мерки, нови технологии за осигуряване на безопасно и екологично движение на пътните превозни средства • Владее основните теоретични постановки, свързани с осигуряване на достъп до пазара на предприятията за автомобилен транспорт • Владее езикови средства, възможности на изкуствения интелект, софтуер и приложения за машинен превод за служебна комуникация на чужд език Част по практика на професията: • Избира форма и организация на дейностите на предприятие за автомобилен транспорт по зададени критерии • Изготвя и комплектува документи и процедури, свързани със стопанските и маркетинговите дейности на предприятие за автомобилен транспорт по зададени критерии • Изготвя и комплектува документи и процедури, свързани с осигуряване на техническата изправност, безопасността и екологичността на автопарка и движението по пътищата в предприятие за автомобилен транспорт по зададени критерии • Изготвя и комплектува документи и процедури, свързани с организация на дейностите по управление на човешките ресурси в предприятие за автомобилен транспорт по зададени критерии • Изготвя кореспонденция и документи на изучавания чужд език
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 11	Устойчив автомобилен транспорт
Резултат от учене 11.1	Познава приложимостта на принципите на кръговата икономика в организацията на автомобилния транспорт
Знания	• Описва значението и измеренията на понятията „дизайн за кръговост“, „възстановяване на материали“ и „удължаване на жизнения цикъл на продуктите“ в автомобилния транспорт • Изброява икономическите, технологичните, социалните и екологичните предимства на кръговата икономика в организацията на автомобилния транспорт • Изброява икономическите, технологичните и организационните предизвикателства при прилагане принципите на кръговата икономика в организацията на автомобилния транспорт • Посочва ресурсите и средствата, необходими за прилагане принципите на кръговата икономика в организацията на автомобилния транспорт
Умения	• Идентифицира области в дейността на предприятието, в които могат да се приложат успешно принципите на кръговата икономика

	• Аргументира икономическите ползи и необходимите технологични решения за успешно прилагане принципите на кръговата икономика в дейността на предприятието • Идентифицира необходимите ресурси (финансови, човешки, материални) за успешно прилагане принципите на кръговата икономика в дейността на предприятието • Аргументира предложения и идеи за прилагане принципите на кръговата икономика в дейността на предприятието за автомобилен транспорт
Компетентности	• Представа възможностите за прилагане принципите на кръговата икономика в предприятие за автомобилен транспорт • Организира дейности за осъществяване на представените възможности в предприятие за автомобилен транспорт
Резултат от учене 11.2	Посочва добри практики, методи и средства за прилагане принципите на кръговата икономика в организацията на автомобилния транспорт
Знания	• Описва добри практики за прилагане на принципите на кръгова икономика в предприятия за автомобилен транспорт • Описва технологични и финансови решения за оптимизация на маршрутите и превозите • Описва технологични системи и финансови решения за удължаване живота на използваните автомобили, материали и средства и технологии за горивна ефективност • Описва финансови решения и схеми за внедряване на енергийно ефективни превозни средства, образование и обучение на персонала • Описва ефективни технологични и финансови решения за събиране и рециклиране на материали и опасни отпадъци от дейността
Умения	• Идентифицира добри практики за прилагане на принципите на кръгова икономика в предприятие за автомобилен транспорт • Аргументира подходящи технологични и финансови решения за оптимизация на маршрутите и превозите • Идентифицира подходящи технологични системи и финансови решения за удължаване живота на използваните автомобили, материали и средства и технологии за горивна ефективност • Идентифицира подходящи финансови решения и схеми за внедряване на енергийно ефективни превозни средства, образование и обучение на персонала • Аргументира приложението на подходящи технологични и финансови решения за събиране и рециклиране на материали и опасни отпадъци от дейността на предприятието за автомобилен транспорт
Компетентности	• Представа идеи и предложения пред мениджърите на предприятието или дейността, като обосновава и аргументира решенията си • Организира изпълнението на решения за подобряване на дейността в съответствие с икономическите, технологичните и организационните възможности на предприятието

Резултат от учене 11.3	Организира дейностите за професионално развитие и усъвършенстване на персонала в предприятието за автомобилни превози
Знания	- Познава икономическите, организационните и репутационните резултати за автомобилния транспорт от инвестиции в квалификация и преквалификация на персонала - Описва начините, методите и средствата за установяване на необходимостите от квалификация и преквалификация на персонала в автомобилния транспорт - Изброява институциите, начините, средствата и финансовите инструменти за осигуряване квалификация и преквалификация на персонала в автомобилния транспорт
Умения	- Идентифицира икономическите, организационните и репутационните резултати от инвестиции в квалификация и преквалификация на персонала в предприятието за автомобилен транспорт - Използва начините, методите и средствата за установяване на необходимостта от квалификация и преквалификация на персонала в автомобилния транспорт - Разграничава институциите, начините, средствата и финансовите инструменти за осигуряване на квалификация и преквалификация на персонала в автомобилния транспорт
Компетентности	- Проучва необходимостта от квалификация и преквалификация на персонала в автомобилния транспорт - Предлага решения за квалификация и преквалификация на персонала в автомобилния транспорт - Организира обучения за квалификация и преквалификация на персонала в автомобилния транспорт
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: - Владее основните теоретични знания, свързани с кръговата икономика и нейните предимства за устойчивостта на автомобилния транспорт - Владее основните теоретични постановки, свързани с възможностите за прилагане принципите на кръговата икономика в автомобилния транспорт - Владее основните теоретични постановки, свързани с организацията на средствата, методите и ресурсите за прилагане на принципите на кръговата икономика в автомобилния транспорт - Владее основните теоретични постановки, свързани с подготовката, организацията и провеждането на обучения за квалификация и преквалификация на персонала в автомобилния транспорт Част по практика на професията: - Изготвя анализ на възможностите за въвеждане на принципи на кръговата икономика в дейността на предприятие за автомобилен транспорт по зададени критерии

	• Изготвя обосновка за въвеждане на принципи на кръговата икономика в дейността на предприятие за автомобилен транспорт по зададени критерии • Изготвя финансово, технологично или инвестиционно решение за въвеждане на принципи на кръговата икономика в дейността на предприятие за автомобилен транспорт по зададени критерии • Изготвя обосновка на предложение за квалификация или преквалификация на персонала на предприятие за автомобилни превози по зададени критерии
Средства за оценяване:	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика

4. Съвкупност от единици резултати от учене, които формират придобиването на квалификация по част от професията „Организация на автомобилния транспорт“

Степен на професионална квалификация	Ниво по ЕКР/НКР	ЕПУ № ... от списъка по т. 3.1. (мин. 3 броя ЕПУ, поне 1 ЕПУ е от специфичната ПП)
I	2	ЕПУ № 1, ЕПУ № 3, ЕПУ № 6, ЕПУ № 7
II	3	ЕПУ № 4, ЕПУ № 5, ЕПУ № 7, ЕПУ № 8, ЕПУ № 9
III	4	ЕПУ № 3, ЕПУ № 4, ЕПУ № 8, ЕПУ № 9, ЕПУ № 10, ЕПУ № 11
III	4	ЕПУ № 3, ЕПУ № 4, ЕПУ № 7, ЕПУ № 8, ЕПУ № 9, ЕПУ № 10

5. Изисквания към материалната база

5.1. Изисквания към кабинетите за обучение по теория на професията – характеристики, обзавеждане, оборудване, софтуер

Кабинетите за обучение по теория на професията покриват функционалните характеристики за учебни кабинети, санитарно-хигиенните изисквания и изискванията за пожарна безопасност в действащата нормативна уредба.

Основното обзавеждане включва работно място за всеки обучаван (учебна маса и стол), работно място на обучаващия (работна маса и стол), шкаф за учебни материали и помагала, учебна дъска (вид според възможностите на институцията).

Основното оборудване включва подходяща презентационна техника (компютър, мултимедиен прожектор, екран), лицензиран софтуер за използваната компютърна система, осигурен мрежов достъп.

Помощното оборудване включва средства за почистване на учебна дъска, показалка, кошове за отпадъци.

Учебни помагала: демонстрационни табла, схеми, макети и модели или реални образци на устройства, машини, съоръжения, разглеждани в учебния материал, демо/учебни версии на програмни продукти, каталози, справочници, сборници с нормативни актове, инструкции, правилници, техническа и технологична документация, образци на документи и бланки, образци на браншови или фирмени правилници, кодекси, инструкции, на електронен или хартиен носител, достъпни физически или в дигитална среда, съобразени с преподаваното учебно съдържание.

5.2. Изисквания към учебната база за обучение по практика на професията – характеристики, обзавеждане, оборудване, софтуер

Учебният кабинет за обучение по практика на професията е симулация на офис средата, в която се извършват дейностите по професията, и предлага възможно най-близки до професионалната реалност условия. Учебният кабинет за обучение по практика на професията покрива функционалните характеристики, санитарно-хигиенните изисквания и изискванията за пожарна безопасност в действащата нормативна уредба.

Основното обзавеждане включва работно място за всеки обучаван (работно бюро, стол), работно място на обучаващия (работно бюро, стол).

Основното оборудване включва компютърна конфигурация/преносим компютър/таблет за всеки обучаем и за обучаващия (според възможностите на институцията), компютърна мрежа с интернет достъп/осигурен безжичен интернет достъп, шкаф за документи, мултифункционално офис устройство с осигурена мрежова връзка към учебните компютри, лицензиран офис пакет за всяко компютърно устройство, устройства за отчитане и документиране на стопански операции с парични средства, устройства, използвани в управлението на автомобилния транспорт, специализиран софтуер за обработка на информация и документи в автомобилния транспорт.

Осигурени са канцеларски материали, пособия и принадлежности, кошчета за отпадъци, канцеларски материали.

При възможност на обучаващата институция се осигуряват симулатори с функции за обучение по оптимизация на транспортни маршрути, планиране и оптимизация на маршрутите на превозните средства, моделиране на транспортни системи и логистични вериги/мрежи, симулиране на трафик, планиране на обществен транспорт, анализ на данни за движението и други, свързани с обучението по предметите/модули от практиката на професията

Учебните помагала включват: диаграми и схеми на автомобилни системи, модели и макети на видове автотранспортна техника или на автомобилни системи, агрегати, механизми и други, технически справочници и ръководства за автотранспортна техника, образци на документи, използвани в практиката – превозни документи, първични счетоводни документи, типови длъжностни характеристики и трудови договори и други, на електронен или хартиен носител, универсални програмни пакети за компютрите, специализиран софтуер за обработка на информация и документи в автомобилния транспорт.

Обучението за придобиване на правоспособност за управление на МПС от категория В се провежда от учебен център съобразно изискванията на Наредба № 37 от 2 август 2002 г. за условията и реда за обучение на кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство и условията и реда за издаване на разрешение за тяхното обучение.

Производствената практика се провежда при предварително сключен договор с организации за продажби на автомобили и автомобилни части, гориво, смазочни материали, почистване на автомобили или предприятия в автомобилния транспорт. Към договора се прикрепя извадка от електронния регистър на Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ за актуалните декларации по чл. 15 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд на организацията, удостоверяващи съответствието на използваната база с изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.

6. Изисквания към обучаващите

Право да преподават по теория и практика на професията имат лица с висше образование и образователно-квалификационен степен „магистър“ или „бакалавър“ по специалности от професионално направление „Икономика“ от област на висше образование „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление „Информатика и компютърни науки“ от област на висше образование „Природни науки, математика и информатика“ и от професионални направления „Комуникационна и компютърна техника“ и „Транспорт, корабоплаване и авиация“ от област на висше образование „Технически науки“ от Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, приет с Постановление № 125 от 2002 г. на Министерския съвет (обн., ДВ, бр. 64 от 2002 г.), съответстващи на професията.

Учителска длъжност по учебен предмет или модул от професионалната подготовка, може да се заема и от лица със завършено висше образование по съответната специалност и без професионална квалификация „учител“.

По учебен предмет или модул от професионалната подготовка, за който няма съответно професионално направление в Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, могат да преподават лица без висше образование и без придобита професионална квалификация „учител“, ако са придобили съответната професионална квалификация при условията и по реда на Закона за професионалното образование и обучение.

Препоръчително е на всеки три години обучаващите да преминават курс за актуализиране на професионалните си знания, умения и компетентности.